

Sabiedriskā apspriešana par ES 2030. gada klimatisko ieceru vērienu un noteiktu Eiropas zaļā kursa klimata un enerģētikas rīcībpolitiku izstrādi

Ar zvaigznīti (*) atzīmētās ailes jāaizpilda obligāti.

Ievads

Globālā sasilšana ir realitāte, un tā apdraud gan cilvēkus, gan mūsu nākotnes iespējas ilgtspējīgi apdzīvot šo planētu. Zemes vidējā temperatūra jau tagad ir palielinājusies par 1 °C, un, ja nekas nemainīsies, neizdosies sasniegt Parīzes nolīgumā izvirzīto mērķi temperatūras kāpumu noturēt zem 2 °C, nemaz nerunājot par 1,5 °C. Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes 2018. gada īpašajā ziņojumā par 1,5 °C kāpumu ir teikts, ka jau pie 2 °C temperatūras pieauguma klimata pārmaiņas pasaulei nestu drastiskas un, iespējams, neatgriezeniskas sekas. Zinātne turklāt skaidri rāda, cik cieši savstarpēji saistītas klimata pārmaiņas ir ar biodaudzveidības zudumu.

Eiropas Savienība cīņā ar klimata pārmaiņām ir uzņēmusies vadību pasaules mērogā, un tā aktīvi īsteno rīcībpolitikas, kas dod iespēju samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un tās atsaistīt no ekonomiskās izaugsmes. Eiropas Savienībai tā ir iespēja modernizēt savu ekonomiku un energosistēmu, gādājot par to ilgtermiņa ilgtspēju, kā arī uzlabot enerģētisko drošību un, samazinot gaisa piesārņojumu, arī iedzīvotāju veselību.

ES jau ir pieņēmusi klimata un enerģētikas tiesību aktus, kas paredz līdz 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināt vismaz par 40 % (salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni). Tā turklāt pieņēmusi vērienīgus energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu tiesību aktus, kuri, ja tos pilnībā īstenotu, pēc aplēsēm siltumnīcefekta gāzu emisijas līdz 2030. gadam samazinātu vēl zem pašreizējā mērķrādītāja — par aptuveni 45 %. Lai panāktu, ka ES kopīgie mērķi tiek sasniegti, dalībvalstis izstrādā šajos tiesību aktos paredzētos nacionālos enerģētikas un klimata plānus. Ja netiks ieviestas vēl jaunas rīcībpolitikas, paredzams, ka apstiprinātie tiesību akti siltumnīcefekta gāzu emisijas līdz 2050. gadam varētu samazināt par aptuveni 60 %. 2018. gadā Komisija ierosināja [līdz 2050. gadam panākt ES klimatneitralitāti](#) — visas atlikušās SEG emisijas kompensēt ar piesaistījumiem. 2019. gadā atbalstu šim mērķim pauda arī Eiropas Parlaments un Eiropadome. Komisija ir ierosinājusi šo mērķi nostiprināt [Eiropas Klimata aktā](#).

Jaunākā Eurobarometra aptauja vēsta, ka 93 % ES iedzīvotāju klimata pārmaiņas uzskata par nopietnu problēmu un izteikts iedzīvotāju vairākums vēlas, lai klimata pārmaiņas tiktu apkarotas aktīvāk. To ņemot vērā un arī tāpēc, ka klimatiskās un ar klimatu saistītās ekoloģiskās problēmas ir tik neatliekamas, Eiropas Komisija 2019. gada decembrī nāca klajā ar [Eiropas zaļo kursu](#) (kas ir viena no tās prioritātēm) un attiecīgu gaidāmo priekšlikumu sarakstu tā īstenošanai. Viens no zaļā kursa uzdevumiem ir ES rīcībpolitikas pielāgot 2050. gada klimatneitralitātes mērķim, lai visām nozarēm un aktoriem dotu agrīnu un paredzamu signālu, ka laikus jāgatavojas pārveidei.

Zaļā kursa ietvaros Komisija grasās ierosināt ES 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu mērķrādītāju atbildīgi palielināt vismaz līdz 50 %, tiecoties uz 55 % (salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni). Komisija pamatīgi izvērtēs 2030. gada mērķrādītāja palielināšanas reālistiskumu un sociālo, ekonomisko un vidisko ietekmi. Tā pētīs, kā mērķrādītāju palielināt tā, ka vēl uzlabotos ES konkurētspēja, būtu nodrošināts sociālais taisnīgums un piekļuve drošai un ilgtspējīgi saražotai enerģijai un citiem materiālajiem resursiem par pieņemamu cenu, pārmaiņas nāktu par labu iedzīvotājiem un tiktu apturēta un novērsta biodaudzveidības zaudēšana un vides degradācija. Komisija iecerējusi 2020. gada trešajā ceturksnī nākt klajā ar visaptverošu plānu ES 2030. gada klimata mērķrādītāja palielināšanai.

Izmantojot esošā 2030. gada regulējuma iestrādes un gaidāmo visaptverošo plānu, Komisija līdz 2021. gada jūnijam izskatīs un vajadzības gadījumā ierosinās grozīt galvenos relevantos enerģētikas un klimata tiesību aktus. Cita starpā tiks ieviestas saskanīgas izmaiņas esošajā 2030. gada klimata, enerģētikas un transporta satvarā, it sevišķi attiecībā uz ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas direktīvu, Kopīgo centienu regulu un Zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības regulu, CO₂ emisiju standartiem vieglajiem automobiļiem un furgoniem un (pēc vajadzības) Atjaunojamo energoresursu direktīvu un Energoefektivitātes direktīvu.

Iedzīvotāji un organizācijas šajā sabiedriskajā apspriešanā tiek aicināti palīdzēt noskaidrot, kā ES 2030. gada emisiju samazināšanas ieceru vērienu palielināt atbildīgi. Ņemiet vērā, ka ar šo lietu saistīti jautājumi un temati var būt skarti arī citās sabiedriskajās apspriešanās, piemēram, par ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģiju, ES Adaptācijas stratēģiju, stratēģiju “No lauka līdz galdam”, Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanas rīcības plānu, kā arī mērķorientētajā apspriešanā, kuras mērķis ir izvērtēt Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.-2020. gadam.

Norādījumi par aptauju

Šīs aptaujas sākumā ir daži jautājumi par jums, bet tiem seko divdaļīga anketa. **Jums nav obligāti jāatbild uz abu anketas daļu jautājumiem — varat atbildēt tikai uz vienas daļas jautājumiem. Varat arī neatbildēt uz visiem anketas jautājumiem.**

Pirmā anketas daļa ir veltīta vispārējām klimatiskajām iecerēm un tam, kā tās var palīdzēt sasniegt pasākumi enerģētikas nozarē un citās nozarēs. Otrā daļa ir tehniskāka — tajā aplūkots, kā varētu uzlabot konkrētas ES rīcībpolitikas; tās aizpildīšanai var būt vajadzīgas padziļinātas zināšanas.

Anketas pirmajā daļā var paust viedokli par

- ES vispārējo 2030. gada klimatisko ieceru vērienu un to pozitīvajiem un negatīvajiem aspektiem (1. sadaļa);
- enerģētikas nozares un citu nozaru potenciālu līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un instrumentiem un pasākumiem šā mērķa sasniegšanai (2. sadaļa);
- vēl citiem — plašākiem — veicinošajiem nosacījumiem un saistītajām rīcībpolitikām, kas vajadzīgas, lai veicinātu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu (3. sadaļa).

Anketas otrā daļa ir tehniskāka un pamatā vērsta uz ES rīcībpolitiku izstrādi. Tāpēc tajā var izteikties par

- konkrētu klimata un enerģētikas rīcībpolitiku izstrādi (5. sadaļa);
- ES rīcībpolitikām un darbu ar trešām valstīm klimata pārmaiņu jomā (6. sadaļa).

Katras daļas beigās ir iespēja sniegt papildu komentārus un augšupielādēt papildu informāciju, nostājas dokumentus vai rīcībpolitiku kopsavilkumus, kas raksturo jūsu vai jūsu pārstāvētās organizācijas nostāju vai viedokli. Ja aizpildāt abas anketas daļas, nostājas dokumentus vai rīcībpolitiku kopsavilkumus augšupielādējiet tikai vienreiz.

Visas atbildes uz anketas jautājumiem, kā arī augšupielādētie nostājas dokumenti un rīcībpolitiku kopsavilkumi tiks publicēti internetā. Lai uzzinātu, kā jūsu personāli un sniegtie komentāri tiks apstrādāti, izlasiet šīs apspriešanas paziņojumu par privātumu.

Ja atbildat organizācijas vārdā, pārredzamības labad aicinām jūs reģistrēties Interesu pārstāvju reģistrā (ja tas vēl nav noticis). Reģistrējoties jūs apņematies ievērot rīcības kodeksu. Ja reģistrēties nevēlaties, jūsu atbildes tiks apstrādātas un publicētas kopā ar atbildēm, kas saņemtas no privātpersonām.

Par jums

* Valoda, kurā sniedzat atbildes

- Angļu
- Bulgāru
- Čehu
- Dāņu
- Franču
- Gēlu
- Grieķu
- Horvātu
- Igaunu
- Itāļu
- Latviešu
- Lietuviešu
- Maltiešu
- Nīderlandiešu
- Poļu
- Portugāļu
- Rumāņu
- Slovāku
- Slovēņu
- Somu
- Spāņu
- Ungāru
- Vācu
- Zviedru

* Atbildes sniedzu,

- pārstāvot akadēmisku/pētniecisku iestādi

- pārstāvēt uzņēmumu apvienību
- pārstāvēt uzņēmumu / uzņēmējdarbības organizāciju
- pārstāvēt patērētāju organizāciju
- būdams ES pilsonis vai pilsone
- pārstāvēt vides organizāciju
- būdams ES nepilsonis vai nepilsone
- pārstāvēt nevalstisku organizāciju (NVO)
- pārstāvēt publiskā sektora iestādi
- pārstāvēt arodbiedrību
- būdams(-a) citā statusā

* Vārds

* Uzvārds

* E-pasta adrese (publicēta netiks)

* Tvērums

- starptautisks
- vietējs
- nacionāls
- reģionāls

* Organizācijas nosaukums

ne vairāk par 255 rakstzīmī(-ēm)

* Organizācijas lielums

- mikroorganizācija (1-9 darbinieki)
- maza organizācija (10-49 darbinieki)
- vidēja organizācija (50-249 darbinieki)
- liela organizācija (250 vai vairāk darbinieku)

Pārredzamības reģistra numurs

ne vairāk par 255 rakstzīmī(-ēm)

Pārbaudiet, vai jūsu organizācija ir iekļauta [Pārredzamības reģistrā](#). Tā ir datubāze, kurā brīvprātīgi reģistrējas organizācijas, kas vēlas ietekmēt ES lēmumu pieņemšanu.

* Izcelsmes valsts

Norādiet savu izcelsmes valsti vai pārstāvētās organizācijas izcelsmes valsti.

☐ Afganistāna	☐ Fidži	☐ Kotdivuāra	☐ Salvadora
☐ Ālandu Salas	☐ Filipīnas	☐ Krievija	☐ Samoa
☐ Albānija	☐ Folklenda Salas	☐ Kuba	☐ Sanmarīno
☐ Alžīrija	☐ Francija	☐ Kuka Salas	☐ Santome un Prinsipi
☐ Andora	☐ Francijas Dienvidjūru un Antarktīkas Zemes	☐ Kuveita	☐ Saūda Arābija
☐ Angilja	☐ Francijas Gviāna	☐ Laosa	☐ Seišelas
☐ Angola	☐ Francijas Polinēzija	☐ Latvija	☐ Senbartelmī
☐ Antarktīka	☐ Gabona	☐ Lesoto	☐ Senegāla
☐ Antigva un Barbuda	☐ Gajāna	☐ Libāna	☐ Senmartēna
☐ Apvienotā Karaliste	☐ Gambija	☐ Libērija	☐ Senpjēra un Mikelona
☐ Apvienotie Arābu Emirāti	☐ Gana	☐ Lībija	☐ Sentkitsa un Nevisa
☐ Argentīna	☐ Gērnzija	☐ Lietuva	☐ Sentlūsija
☐ Armēnija	☐ Gibraltārs	☐ Lihtenšteina	☐ Sentvinsenta un Grenadīnas
☐ Aruba	☐ Grenāda	☐ Luksemburga	☐ Serbija
☐ ASV	☐ Grenlande	☐ Madagaskara	☐ Singapūra
☐ ASV Mazās Aizjūras Salas	☐ Grieķija	☐ Majota	☐ Sintmārtēna
☐ ASV Samoa	☐ Gruzija	☐ Makao	☐ Sīrija
☐ ASV Virdžīnu Salas	☐ Guama	☐ Malaizija	☐ Sjerraleone
☐ Austrālija	☐ Gvadelupa	☐ Malāvija	☐ Slovākija
☐ Austrija	☐ Gvatemala	☐ Maldīvija	☐ Slovēnija
☐ Austrumtimora	☐ Gvineja	☐ Mali	☐ Somālija
☐ Azerbaidžāna	☐ Gvineja-Bisava	☐ Malta	☐ Somija
☐ Bahamu Salas	☐ Haiti	☐ Maroka	☐ Spānija
☐ Bahreina	☐ Hērda Sala un Makdonalda Salas	☐ Māršala Salas	☐ Šrilanka
☐ Baltkrievija	☐ Hondurasa	☐ Martinika	☐ Sudāna
☐ Bangladeša	☐ Honkonga	☐ Maurīcija	☐ Surinama
☐ Barbadosa	☐ Horvātija	☐ Maurītānija	☐ Svālbara un Jana Majena Sala
☐ Beļģija	☐ Igaunija	☐ Meksika	☐ Svatini
☐ Beliza	☐ Indija	☐ Melnkalne	☐ Šveice

- Benina
- Bermudu Salas
- Bolīvija
- Bonaire, Sintēstatiusa un Saba
- Bosnija un Hercegovina
- Botsvāna
- Brazīlija
- Britu Indijas Okeāna Teritorija
- Britu Virdžīnu Salas
- Bruneja
- Bulgārija
- Burkinafaso
- Burundi
- Butāna
- Buvē Sala
- Čada
- Čehija
- Centrālāfrikas Republika
- Čīle
- Dānija
- Dienvidāfrika
- Dienviddžordžija un Dienvidsendviču Salas
- Dienvidkoreja
- Dienvidsudāna
- Dominika
- Dominikānas Republika
- Džērsija
- Indonēzija
- Irāka
- Irāna
- Īrija
- Islande
- Itālija
- Izraēla
- Jamaika
- Japāna
- Jaunkaledonija
- Jaunzēlande
- Jemena
- Jordānija
- Kaboverde
- Kaimanu Salas
- Kambodža
- Kamerūna
- Kanāda
- Katara
- Kazahstāna
- Kenija
- Ķīna
- Kipra
- Kirasao
- Kirgizstāna
- Kiribati
- Klipertona
- Menas Sala
- Mikronēzija
- Mjanma /Birma
- Moldova
- Monako
- Mongolija
- Montserrata
- Mozambika
- Namībija
- Nauru
- Nepāla
- Nīderlande
- Nigēra
- Nigērija
- Nikaragva
- Niue
- Norfolkas Sala
- Norvēģija
- Omāna
- Pakistāna
- Palau
- Palestīna
- Panama
- Papua-Jaungvineja
- Paragvaja
- Peru
- Pitkērnas Salas
- Svētās Helēnas, Debesbraukšanas un Tristana da Kuņas Salas
- Tadžikistāna
- Taivāna
- Taizeme
- Tanzānija
- Tērksas un Kaikosas Salas
- Togo
- Tokelau
- Tonga
- Trinidāda un Tobāgo
- Tunisija
- Turcija
- Turkmenistāna
- Tuvalu
- Uganda
- Ukraina
- Ungārija
- Urugvaja
- Uzbekistāna
- Vācija
- Vanuatu
- Vatikāns
- Venecuēla
- Vjetnama
- Volisa un Futunas Salas
- Zālamana Salas
- Zambija

☐ Džibutija	☐ Kokosu (Kīlinga) Salas	☐ Polija	☐ Ziemeļkoreja
☐ Ēģipte	☐ Kolumbija	☐ Portugāle	☐ Ziemeļmaķedonija
☐ Ekvadora	☐ Komoru Salas	☐ Puertoriko	☐ Ziemeļu Marianas Salas
☐ Ekvatoriālā Gvineja	☐ Kongo	☐ Reinjona	☐ Ziemsvētku Sala
☐ Eritreja	☐ Kongo Demokrātiskā Republika	☐ Rietumsahāra	☐ Zimbabve
☐ Etiopija	☐ Kosova	☐ Ruanda	☐ Zviedrija
☐ Fēru Salas	☐ Kostarika	☐ Rumānija	

Norādiet, kādā ekonomikas nozarē darbojaties (kā privātpersona vai organizācija)

- Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība
- Finanšu starpniecība
- Zveja
- Nekustamais īpašums, noma un uzņēmējdarbība
- Derīgo izrakteņu ieguve un karjeru izstrāde
- Publiskā pārvalde un aizsardzība
- Ražošana
- Izglītība
- Elektroapgāde, gāzapgāde un ūdensapgāde
- Veselība un sociālais darbs
- Būvniecība
- Citi sabiedriskie, sociālie un individuālie pakalpojumi
- Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
- Privātu mājsaimniecību kā darba devēju darbības
- Viesnīcas un restorāni
- Ekstrateritoriālas organizācijas un institūcijas
- Transports, glabāšana un sakari
- Cits variants

Precizējiet:

ne vairāk par 300 rakstzīmi(-ēm)

Ja pārstāvat pilsoniskās sabiedrības organizāciju vai publiskās pārvaldes iestādi, norādiet pārstāvētās struktūras galveno darbības jomu vai kompetences jomu:

ne vairāk par 300 rakstzīmi(-ēm)

* Atbilžu publicēšanas privātuma parametri

Komisija šajā sabiedriskajā apspriešanā sniegtās atbildes publicēs. Varat izvēlēties, vai piekriņtat, ka kopā ar atbildi tiek publicētas arī ziņas par jums, vai vēlaties, lai atbilde tiktu publicēta anonīma.

Anonīmi

Tiks publicēts tikai respondenta veids, izcelsmes valsts un atbildes. Nekādas citas ziņas par jums (vārds, uzvārds, organizācijas nosaukums un lielums, Pārredzamības reģistra numurs) publicētas netiks.

Publiski

Kopā ar jūsu atbildēm tiks publicētas arī ziņas par jums (vārds, uzvārds, organizācijas nosaukums un lielums, Pārredzamības reģistra numurs, izcelsmes valsts).

Ņemiet vērā, ka neatkarīgi no jūsu izvēles uz jūsu atbildi var tikt attiecināts pieprasījums dot piekļuvi dokumentiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem. Tādā gadījumā minētais pieprasījums tiks izskatīts, novērtējot, vai tas atbilst regulā izklāstītajiem nosacījumiem, un ievērojot piemērojamos datu aizsardzības noteikumus.

Piekrītu [persondatu aizsardzības noteikumiem](#)

I DAĻA

Jums nav obligāti jāatbild uz abu anketas daļu jautājumiem — varat atbildēt tikai uz vienas daļas jautājumiem. Varat arī neatbildēt uz visiem anketas jautājumiem.

I DAĻA

1. Vispārējo 2030. gada klimatisko ieceru vēriens, pozitīvie un negatīvie aspekti

1.1. ES 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītājs

ES sev ir noteikusi mērķrādītāju iekšējās siltumnīcefekta gāzu emisijas līdz 2030. gadam samazināt vismaz par 40 % (salīdzinājumā ar 1990. gadu), kas salīdzinājumā ar pēdējo trīs gadu desmitu laikā panāktajiem samazinājumiem būtu krietns ikgadējo samazinājumu kāpums. Tiek lēsts, ka, sekmīgi īstenojot uz 2030. gadu vērstos energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu tiesību aktus, līdz 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu emisijas tiktu samazinātas pat par aptuveni 45 %.

Ņemot vērā nesen norunāto ES mērķi līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti un to, ka klimatiski un vidiski pasākumi virzībai uz nulles piesārņojumu aizvien biežāk tiek atzīti par neatliekamu prioritāti, kādam vajadzētu būt ES 2030. gada iekšējam siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķrādītājam?

- Tam jāpaliek nemainīgam, proti, mērķrādītājam jāparedz ES siltumnīcefekta gāzu emisijas salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni samazināt vismaz par 40 %.
- Tas jāpalielina vismaz līdz 50 %.
- Tas jāpalielina vismaz līdz 55 %.

1.2. 2030. gada klimatisko ieceru vēriena palielināšanas pozitīvie un negatīvie aspekti

Kādi, jūsuprāt, varētu būt aktuālākie 2030. gada klimatisko ieceru vēriena palielināšanas **pozitīvie aspekti**?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Tā mums būs iespēja pielikt roku Zemes glābšanā un tādējādi izpildīt savu pienākumu pret nākamajām paaudzēm.
- Tā ļaus pakāpeniskāk virzīties uz ES klimatneitralitāti līdz 2050. gadam.
- Tā ļaus mazināt ar klimata pārmaiņām saistītās izmaksas sabiedrībai (piem., izmaksas, kas saistītas ar ekstrēmiem laikapstākļu notikumiem, sausumu, ekosistēmu zudumiem utt.).
- Tā gādās par augošu ES ekonomiku, kam pamatā būs jauni ražošanas un patēriņa modeļi (piem., aprites ekonomikas pieeja).
- Tā stiprinās ES vadošo lomu un pamudinās uz klimata pārmaiņu apkarošanu visas pasaules mērogā.
- Tās iespaidā radīsies jaunas (zaļās) darbvietas, arī tādas, ko grūti ārpakalpojuma veidā saņemt no trešām valstīm (piem., atjaunojamo energoresursu iekārtu apkope, būvniecība).
- Tā mazinās piesārņojumu, uzlabos veselību, uzlabos dzīves apstākļus pilsētās un ēkās un tādējādi vairo iedzīvotāju labbūtību.
- Tā ES rūpniecībai kā pirmajai, kas būs pārgājusi uz jauno sistēmu, pavērs priekšrocības pasaules tirgos.
- Tā vairo enerģētisko drošību un mazinās ES atkarību no importēta fosilā kurināmā.
- Cits variants (precizēt atbildes logā)

Precizējiet:

ne vairāk par 300 rakstzīmī(-ēm)

Kādi, jūsuprāt, varētu būt aktuālākie 2030. gada klimatisko ieceru vēriena palielināšanas **negatīvie aspekti**?

Iespējamās vairākas atbildes.

- ES rūpniecībai, pakalpojumu nozarei, transportam un enerģētikas nozarei būs grūtības sagādāt pietiekamas investīcijas. Ir ticams, ka investīciju izmaksas augstāku cenu vai nodokļu veidā tiktu novirzītas uz patērētājiem.
- Visticamāk, tā novedīs pie strukturālām pārmaiņām un ekonomikā mainīsies pieprasījums pēc prasmēm; konkrētāk, nozares un darbvietas, kas saistītas ar fosilo kurināmo ieguvī un oglekļietilpīgu ražošanu, piedzīvos lejupslīdi.
- Tās iespaidā mainīsies esošā rīcībpolitika un mums būs mazāk laika izstrādāt un īstenot papildu pasākumus, bet ekonomikas dalībniekiem — pielāgoties pārmaiņām.
- Vienlaicīga pārkārtošanās uz klimatneitrālu, digitālu aprites ekonomiku un sabiedrību var novest pie tā, ka ievērojami mainītos darbaspēka sadalījums pa nozarēm, profesijām un reģioniem. Uzņēmumi, it sevišķi MVU, varētu saskarties ar grūtībām, kas saistītas ar pārkvalifikāciju un pietiekama darbaspēka nodrošināšanu.

- Sakarā ar zaļo produktu, ilgtspējīgi saražotas pārtikas un ilgtspējīga transporta un atjaunojamo energoresursu enerģijas sākotnēji augstākajām izmaksām var rasties sociāla nevienlīdzība, kas var smagi skart cilvēkus un reģionus ar mazākiem ienākumiem un veicināt enerģētisko nabadzību.
- Pat ar vērienīgāku 2030. gada mērķrādītāju būs grūti panākt, ka tiek īstenoti pasākumi, kas būtu pietiekami reālai siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai.
- ES rīkojoties vienai, mazinātos tās starptautiskā konkurētspēja.
- Cits variants (precizēt atbildes logā)

Precizējiet:

ne vairāk par 300 rakstzīmī(-ēm)

1.3. Pozitīvo un negatīvo aspektu līdzsvars

Vai uzskatāt, ka jūsu atzīmētie pozitīvie aspekti ikdienas dzīvē (ja atbildat kā privātpersona) vai jūsu darbības nozarē (ja atbildat, pārstāvot organizāciju/iestādi) kopumā būtu jūtāmāki par jūsu atzīmētajiem negatīvajiem aspektiem?

- Jā
- Nē
- Nezinu / man nav viedokļa

I DAĻA

2. Nozariska rīcība un potenciāls līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas

2.1. Dažādu nozaru ieguldījuma nozīme

Sakārtojot pēc prioritātes, norādiet, kurās nozarēs/sectoros, jūsuprāt, lielāka 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas mērķrādītāja perspektīvā visvairāk jācenšas samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un palielināt piesaistījumus.

Prioritārā kārtībā no 1 (visvairāk) līdz 8 (vismazāk)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Pakalpojumi (arī IST)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ēkas	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rūpniecība	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mobilitāte/transports	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Energoapgāde	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Lauksaimniecība	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mežsaimniecība	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Atkritumu apsaimniekošana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. Energosistēma

Joprojām galvenokārt tiek ražota un patērēta fosilo kurināmo enerģija, un tā rada vairāk nekā 75 % no ES siltumnīcefekta gāzu emisijām. Lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti, tam jāmainās pašos pamatos.

Kas, jūsuprāt, varētu būt galvenie faktori, kas virzīs vajadzīgo enerģētikas pārkārtošanu līdz 2030. gadam, ļaujot ES sasniegt augstāku 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Augstāka energoefektivitāte
- Plašāka atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošana
- Kodolelektroenerģijas ražošana
- Enerģijas galapatēriņa elektrifikācija
- Atteikšanās no cietajiem fosilajiem kurināmajiem
- Mazāka dabasgāzes loma
- Labāka gāzes un elektroenerģijas nozares sasaiste
- Oglekļa uztveršanas un izmantošanas tehnoloģiju izmantojums
- Oglekļneitrālu enerģijas nesēju (piemēram, zaļā/zilā ūdeņraža, biometāna, e-gāzes vai e-degvielu/e-kurināmā) izmantojums
- Mazāks pieprasījums pēc enerģijas dzīvesveida maiņas dēļ (fiziski aktīva pārvietošanās, aprites ekonomikas principu ievērošana)
- Nezinu / man nav viedokļa

2.3. Atjaunojamo energoresursu jomas ieceru vēriens

Esošajos tiesību aktos nospraustais ES līmeņa mērķrādītājs ir panākt, lai atjaunojamo energoresursu daļa enerģijas galapatēriņā 2030. gadā būtu vismaz 32 %. Atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmaksas pēdējos gados ir ievērojami sarukušas.

Kādam, jūsuprāt, jābūt ES 2030. gada atjaunojamo energoresursu jomas ieceru vērienam, lai tas palīdzētu virzīties uz ES 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju (ko norādījāt **1.1.** jautājumā) un ES ilgtermiņa mērķi līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti?

- Panākt, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvars ES enerģijas galapatēriņā līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 32 %, proti, pašreiz norunāto līmeni
- Panākt, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvars ES enerģijas galapatēriņā līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 35 %
- Panākt, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvars ES enerģijas galapatēriņā līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 40 %

- Panākt, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvars ES enerģijas galapatēriņā līdz 2030. gadam sasniedz vēl augstāku rādītāju nekā 40 %
- Nezinu / man nav viedokļa

2.4. Energoefektivitātes jomas ieceru vēriens

Esošajos tiesību aktos ir nostiprināts ES līmeņa mērķrādītājs, kas paredz līdz 2030. gadam panākt vismaz 32,5 % energoefektivitāti[1] gan primārās enerģijas patēriņā, gan enerģijas galapatēriņā, un ES ir apņēmusies ievērot principu “energoefektivitāte pirmajā vietā”[2].

[1] Salīdzinājumā ar 2007. gada bāzlīnijas rādītāju.

[2] “Energoefektivitāte pirmajā vietā” nozīmē, ka enerģētikas plānošanā un rīcībpolitikā un investīciju lēmumos maksimāli tiek ņemti vērā alternatīvi izmaksēfektīvi energoefektivitātes pasākumi, ar ko enerģijas pieprasījumu un energoapgādi padara efektīvāku, jo īpaši ar tādiem līdzekļiem kā izmaksēfektīvs enerģijas galapatēriņa ietaupījums, pieprasījuma reakcijas iniciatīvas un efektīvāka enerģijas pārveide, pārvade un sadale, kas vienlaikus joprojām nodrošina minēto lēmumu mērķu sasniegšanu (Regula (ES) 2018/1999).

Kādam, jūsuprāt, jābūt ES 2030. gada energoefektivitātes jomas ieceru vērienam, lai tas palīdzētu virzīties uz ES 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju (ko norādījāt 1.1. jautājumā) un ES ilgtermiņa mērķi līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti?

- Panākt, ka energoefektivitāte (gan primārās enerģijas patēriņā, gan enerģijas galapatēriņā) līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 32,5 %, proti, pašreiz norunāto līmeni
- Panākt, ka energoefektivitāte (gan primārās enerģijas patēriņā, gan enerģijas galapatēriņā) līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 35 %
- Panākt, ka energoefektivitāte (gan primārās enerģijas patēriņā, gan enerģijas galapatēriņā) līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 40 %
- Panākt, ka energoefektivitāte (gan primārās enerģijas patēriņā, gan enerģijas galapatēriņā) līdz 2030. gadam sasniedz vēl augstāku rādītāju nekā 40 %
- Nezinu / man nav viedokļa

2.5. Fosilo kurināmo loma

2.5.1. Cietie fosilie kurināmie

Mūsu tautsaimniecību attīstību jau kopš industriālās revolūcijas ļoti sekmējuši cietie fosilie kurināmie, piemēram, ogles, lignīts, kūdra un degslānekļis (turpmāk “cietie fosilie kurināmie”). Tomēr šie kurināmie rada lielas siltumnīcefekta gāzu un citu piesārņotāju emisijas. Tāpēc to izmantošana bez pretemisiju pasākumiem ir pretrunā ES 2050. gada klimatneitralitātes mērķim.

Ja neskaita jau esošos tiesību aktus un 2030. un 2050. gadam izvirzītos siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītājus, kā vēl, jūsuprāt, šo problēmu varētu risināt?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Nekāda cita publiska intervence papildus esošajam satvaram nav vajadzīga.
- Vajadzīgs valsts līmeņa regulējums, kas paredzētu līdz noteiktam datumam atteikties no cietā fosilā kurināmā izmantošanas elektroenerģijas ražošanā.

- Vajadzīgs valsts līmeņa regulējums, kas paredzētu līdz noteiktam datumam atteikties no cietā fosilā kurināmā izmantošanas siltumapgādē.
- Patērētājiem jādod skaidrs signāls, ka cieto fosilo kurināmo izmantošana siltumapgādē nav ilgtspējīga.
- Gan ES, gan valsts līmenī jādod spēcīgāks cenas signāls, kas pamudinātu atteikties no cietajiem fosilajiem kurināmajiem (piem., ar oglekļa nodokli vai emisijas kvotu tirdzniecību).
- Jāizbeidz jebkāds publiskā sektora atbalsts investīcijām cietajos fosilajos kurināmajos un to izmantošanai.
- Jāpopularizē tīras tehnoloģijas (piem., oglekļa uztveršana un uzglabāšana /izmantošana), kas varētu dot iespēju arī turpmāk izmantot cietos fosilos kurināmos.
- Jāatbalsta oglekļneitrāla elektroenerģijas ražošana un galīgā pieprasījuma elektrifikācija (piem., elektroenerģijas ražošana no atjaunojamajiem energoresursiem un elektriski siltumsūkņi un transportlīdzekļi).
- Nezinu / man nav viedokļa

2.5.2. Dabaszāze

Vai dabaszāzes un citu gāzu izmantojums, jūsuprāt, var palīdzēt dekarbonizēt ES energosistēmu un sasniegt ES 2030. gada siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķrādītāju ES ilgtermiņa mērķa — klimatneitralitāte līdz 2050. gadam — perspektīvā?

- Jā, dabaszāze var ES palīdzēt sasniegt 2030. gada mērķrādītājus, jo tā ir videi draudzīgāka ogļu un naftas alternatīva, ko izmantot siltumapgādē, transportā un elektroenerģijas ražošanā, turklāt tā piešķirtu elastību elektroenerģijas sistēmai, kas aizvien lielākā mērā balstās uz atjaunojamajiem energoresursiem.
- Dabaszāzei var būt pārejas kurināmā/degvielas loma, bet ne vēlāk kā no 2030. gada tā pamazām jāaizstāj ar oglekļneitrālām alternatīvām, piemēram, biogāzi, biometānu, zaļo ūdeņradi un e-gāzi.
- Dabaszāze ir fosilais kurināmais, un, ja turpināsim to izmantot, būs grūtāk sasniegt 2030. gada mērķrādītāju un ilgtermiņā tikai pastiprināsies tehnoloģiskā iesūkste; pieprasījumu pēc dabaszāzes var mazināt, prioritizējot energoefektivitāti un elektrifikāciju.
- Nezinu / man nav viedokļa

2.6. Ēkas

Pašlaik ēkas veido 40 % no enerģijas galapatēriņa (ieskaitot elektroenerģijas patēriņu). Ēku emisijas turklāt veido 13 % no ES siltumnīcefekta gāzu emisijām (34 %, ja ieskaita arī netiešās emisijas no elektroenerģijas ražošanas un centralizētās siltumapgādes). Ēkas var dekarbonizēt un to energoefektivitāti palielināt vairākos veidos.

2.6.1. Dzīvojamās ēkas: risinājumi mājokļu īpašniekiem

Ar vērtējumu norādiet, kuri dzīvojamo ēku klimatneitralitātes veicināšanas risinājumi, ko var īstenot mājokļu īpašnieki, jums liekas vispiemērotākie.

Vērtējums skalā no 5 (ļoti piemērots) līdz 1 (mazpiemērots) Novērtēt visus variantus nav obligāti.

	1	2	3	4	5
Pašreizējo siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu nomainīt ar energoefektīvāku (piem., gāzes katlu nomainīt ar siltumsūkni)	☐	☐	☐	☐	☐
Nomainīt vecu vai energoneefektīvu siltumapgādes aprīkojumu, kurā izmanto bioenerģiju, cietos vai šķidros fosilos kurināmos	☐	☐	☐	☐	☐
Izmantot atjaunojamo energoresursu enerģiju lokāli (piem., biomasas, saules enerģija, fotoelementu paneļi, ģeotermālā enerģija) vai ārējā objektā (izmantojot centralizētās siltumapgādes/aukstumapgādes tīklus)	☐	☐	☐	☐	☐
Ar labāku izolāciju un logiem uzlabot ēkas norobežojošās konstrukcijas siltumīpašības	☐	☐	☐	☐	☐
Izmantot viedās tehnoloģijas (piem., ēku automatizācijas un vadības sistēmas, telpu temperatūras regulatorus, viedskaitītājus)	☐	☐	☐	☐	☐
Izmantot energoefektīvāku sadzīves tehniku	☐	☐	☐	☐	☐

2.6.2. Nedzīvojamās ēkas: risinājumi ēku īpašniekiem

Ar vērtējumu norādiet, kuri nedzīvojamo ēku (piem., biroju, veikalu, slimnīcu, skolu) klimatneitralitātes veicināšanas risinājumi, ko var īstenot ēku īpašnieki, jums liekas vispiemērotākie.

Vērtējums skalā no 5 (ļoti piemērots) līdz 1 (mazpiemērots) Novērtēt visus variantus nav obligāti.

	1	2	3	4	5
Izmantot ēku automatizācijas un vadības sistēmas un viedo ēku tehnoloģijas	☐	☐	☐	☐	☐
Ar labāku izolāciju un logiem uzlabot ēkas norobežojošās konstrukcijas siltumīpašības	☐	☐	☐	☐	☐
Ierīkot energoefektīvākas siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas	☐	☐	☐	☐	☐
Izmantot atjaunojamo energoresursu enerģiju lokāli (piem., biomasas, saules enerģija, fotoelementu paneļi, ģeotermālā enerģija) vai ārējā objektā (izmantojot centralizētās siltumapgādes/aukstumapgādes tīklus)	☐	☐	☐	☐	☐
Izmantot energopārvaldības sistēmas	☐	☐	☐	☐	☐

2.7. Rūpniecība

Rūpniecība veido 25 % no enerģijas galapatēriņa un rada aptuveni 20 % kopējo siltumnīcefekta gāzu emisiju. Ievērojami samazināt rūpniecības emisijas, lai palīdzētu līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti un sasniegtu nulles piesārņojuma ieceri, ir sevišķi grūts uzdevums, un tāpēc, ņemot vērā rūpniecības investīciju ciklus, jaunas tehnoloģijas būs jātestē un plaši jāievieš jau 2030. gada

perspektīvā.

Tabulā ar vērtējumu norādiet, cik svarīga 2030. gada perspektīvā jums šķiet katra rūpniecisko iekārtu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas tehnoloģija vai cits risinājums.

Vērtējums skalā no 5 (ļoti piemērots) līdz 1 (mazpiemērots) Novērtēt visus variantus nav obligāti.

	1	2	3	4	5
Augstāka rūpniecisko procesu energoefektivitāte	☐	☐	☐	☐	☐
Rūpniecisko procesu elektrifikācija	☐	☐	☐	☐	☐
Ūdeņraža izmantošana rūpnieciskajos procesos, piem., par kurināmo, ievadmateriālu vai reducētāju	☐	☐	☐	☐	☐
E-kurināmo izmantošana rūpnieciskiem pielietojumiem	☐	☐	☐	☐	☐
Ilgspējīgi iegūtas biomasas izmantošana par ievadmateriālu (piem., ķīmiskajā rūpniecībā)	☐	☐	☐	☐	☐
Ilgspējīgi iegūtas biomasas izmantošana par kurināmo	☐	☐	☐	☐	☐
Oglekļa uztveršana un uzglabāšana vai oglekļa uztveršana un izmantošana	☐	☐	☐	☐	☐
Apritīgākas ekonomikas (kurā produkti un materiāli tiek atkalizmantoti un reciklēti) izveide, jaunu uzņēmējdarbības koncepciju izstrāde	☐	☐	☐	☐	☐
Emisijintensīvu produktu aizstāšana ar alternatīviem produktiem, kas saražoti ar mazām siltumnīcefekta gāzu emisijām vai pavisam bez tām	☐	☐	☐	☐	☐

2.8. Mobilitāte: autotransports

Ņemiet vērā, ka Komisija sāks arī attiecīgu sabiedrisko apspriešanu par ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģiju.

Autotransports rada aptuveni 70 % ES transporta siltumnīcefekta gāzu emisiju un aptuveni 20 % ES kopējo emisiju. Tāpēc tam ir liela loma pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku un 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas ieceru vēriena palielināšanā. ES ir ieviesusi dažādas rīcībpolitikas, piemēram, minimālos degvielas nodokļus un mērķrādītājus 2025. un 2030. gadam jaunu vieglo automobiļu, furgonu un kravas automobiļu CO₂ emisiju mazināšanai.

Ņemot vērā klimatiskos un vidiskos uzdevumus, ar vērtējumu norādiet, cik svarīgi ir ES rīcību koncentrēt uz katru no šīm jomām.

Vērtējums skalā no 5 (ļoti svarīgi) līdz 1 (mazsvarīgi) Novērtēt visus variantus nav obligāti.

	1	2	3	4	5
Palielināt ilgtspējīgāku transporta veidu izmantojuma īpatsvaru (piem., atbalstot multimodalitāti un aktīvo pārvietošanos — kājāmiešanu, riteņbraukšanu utt.)	☐	☐	☐	☐	☐
Uzlabot visas transporta sistēmas efektivitāti (piem., uzlabojot satiksmes pārvaldības sistēmas)	☐	☐	☐	☐	☐
Veicināt tīru transportlīdzekļu, piem., elektrisko un ar ūdeņradi darbināmo transportlīdzekļu ieviešanos (piem., ar emisiju standartiem) un rūpēties par to efektīvu integrēšanu energotīklā	☐	☐	☐	☐	☐
Palīdzēt plašāk ieviesties ilgtspējīgām alternatīvajām degvielām (piem., attīstot uzlādes/uzpildes infrastruktūru, nosakot alternatīvo degvielu piejaušanas prasības)	☐	☐	☐	☐	☐
Stimulēt ilgtspējīgas patērētāju izvēles un mazemisiju mobilitātes praksi (piem., plašāk piemērojot principus “piesārņotājs maksā” un “lietotājs maksā”, uzlabojot patērētāju informētību par oglekļa pēdu)	☐	☐	☐	☐	☐
Kāpināt investīcijas ilgtspējīgā transporta infrastruktūrā un risinājumos (piemēram, ātrgaitas dzelzceļā, iekšzemes ūdensceļos, uzlādes un uzpildes infrastruktūrā)	☐	☐	☐	☐	☐
Transporta nozarē plašāk ieviest inovatīvus digitālos risinājumus	☐	☐	☐	☐	☐
Rūpēties, lai ilgtspējīgs transports būtu cenas ziņā pieejams un visiem piekļūstams	☐	☐	☐	☐	☐

Kādi, jūsuprāt, ir galvenie šķēršļi, kas bezemisiju transportlīdzekļiem liedz ieņemt stabilāku vietu tirgū?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļu dārdzība
- Nepietiekama uzlādes/uzpildes infrastruktūras pieejamība
- Nepietiekama transportlīdzekļu modeļu pieejamība
- Nepietiekams nobraucamais attālums
- Mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļiem piemērojamais nodokļu režīms
- Cits variants

2.9. Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zemes izmantojums

Zemes izmantojums var palīdzēt mazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, dodot iespēju oglekļietilpīgus kurināmos un fosilos kurināmos aizstāt ar biomasu un kāpinot CO₂ absorbciju augsnes oglekļa formā un biomasā. No otras puses, pati lauksaimniecība rada siltumnīcefekta gāzu emisijas, un mežizstrāde un lauksaimniecība atbrīvo CO₂ no mežiem un zemes.

Kādi šeit norādītie risinājumi, jūsuprāt, visvairāk palīdzētu samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un palielināt CO₂ piesaistījumus zemes izmantojuma nozarēs?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Ieaudzēt mežu, lai palielinātu Eiropas meža segumu
- Mežus ilgtspējīgi apsaimniekot, atjaunot un saglabāt, lai panāktu, ka esošie meži absorbē vairāk CO₂
- Rūpēties, lai meži sagādātu bioekonomikai vajadzīgos materiālus, vienlaikus mežus ilgtspējīgi apsaimniekojot
- Uzlabot lauksaimniecības praksi tā, lai lauksaimniecības augsnēs tiktu uzglabāts vairāk CO₂ un mazinātos darbības, kas atbrīvo augsnes oglekli
- Veicināt agromežsaimniecību un agroekoloģiju
- Bioenerģijas un biokurināmo/biodegvielu ieguvē par avotu izmantot lauksaimniecību/akvakultūru, *pamatā izmantojot pārtikas kultūraugus*
- Bioenerģijas un biokurināmo/biodegvielu ieguvē par avotu izmantot lauksaimniecību/akvakultūru, *pamatā izmantojot lauksaimniecības atkritumus*
- Bioenerģijas un biokurināmo/biodegvielu ieguvē par avotu izmantot lauksaimniecību/akvakultūru, *pamatā izmantojot koksnes biomasu (piemēram, daudzgadīgus augus, kokaugu un zālaugu kultūras, īscirtmeta atvasāju)*
- Bioenerģijas un biokurināmo/biodegvielu ieguvē par avotu izmantot lauksaimniecību/akvakultūru, *pamatā izmantojot aļģu ieguvē*
- Aizsargāt un atjaunot organiskās augsnes, mitrājus, kūdrājus
- Aizsargāt un atjaunot zālājus
- Mazināt lauksaimniecības dzīvnieku emisijas
- Lauksaimniecībā mazināt emisijas no mēslošanas, arī izmantojot mazāk mēslošanas līdzekļu
- Lauksaimniecībā mazināt emisijas no augsnes apstrādes
- No pārtikas un dzīvnieku barības ražošanas uz sauszemes pārorientēties uz ilgtspējīgu akvakultūru

I DAĻA

3. Veicinoši nosacījumi un citas rīcībpolitikas

3.1. Patērētāju izvēle

Mūsu siltumnīcefekta gāzu emisijas var ievērojami ietekmēt patērētāju izvēle un uzvedības maiņa. Kuras iespējamās izmaiņas, jūsuprāt, varētu siltumnīcefekta gāzu emisijas mazināt visvairāk?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Mazāk izmantot auto. Biežāk iet ar kājām, braukt ar velosipēdu, izmantot sabiedrisko transportu
- Mazāk lidot ar lidmašīnu un tā vietā izvēlēties alternatīvas ar mazākām emisijām, piemēram, dzelzceļu vai videokonferences
- Pāriet uz veselīgāku un mazāk oglekļintensīvu uzturu
- Izvairīties no pārmērīga patēriņa, samazinot pieprasījumu pēc dažādām ierīcēm, apģērba un citiem ražojumiem

- Pāriet uz tādiem uzņēmējdarbības modeļiem kā “produkts kā pakalpojums” (piemēram, produktu noma, nevis iegāde) vai citiem aprītes uzņēmējdarbības modeļiem (piem., koplietošana)
- Pāriet uz energoefektīvāku un materiāleffektīvāku būvniecību
- Mazināt atkritumu daudzumu un tos vairāk reciklēt

3.2. Taisnīga pārkārtošanās un nodarbinātība

Vērienīgs 2030. gada ES siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītājs gan no visas tautsaimniecības, gan no iedzīvotājiem prasīs nopietnu pārkārtošanos. Ir svarīgi, lai šīs pārkārtošanās izmaksas tiktu segtas kopīgiem spēkiem. Tāpēc ir ierosināti pasākumi, kā atvieglot slogu tām sabiedrības grupām, no kurām pārkārtošanās prasītu nesamērīgas izmaksas. Tāpat arī pārkārtošanās priekšrocības vajadzētu baudīt visām sabiedrības grupām.

Kādu veidu pasākumi ES būtu jāatbalsta ar saviem klimata rīcībpolitikas finansēšanas instrumentiem (piem., Modernizācijas fondu, kas tiek finansēts no ES ETS), lai veicinātu taisnīgu un sociāli līdzsvarotu pārkārtošanos?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Ekonomikas dažādošana un modernizācija ar pakāpenisku atteikšanos no fosilajiem kurināmajiem
- Energosistēmas modernizācija, kuras fokusā ir energoefektivitāte un atjaunojamo energoresursu plašāka izmantošana
- Tādu darba ņēmēju pārkvalificēšana, kuri strādā nozarēs ar augstu siltumnīcefekta gāzu emisijas intensitāti vai nozarēs, kas ražo preces ar lielām siltumnīcefekta gāzu emisijām
- Sociālās rīcībpolitikas un labklājības rīcībpolitikas, piemēram, rīcībpolitikas, kas vērstas uz enerģētiskās nabadzības novēršanu un darba tirgus pārkārtošanās atbalstu
- Cits variants

3.3. Nodokļi un oglekļa cena: ieņēmumu izlietojums

Oglekļa cenas noteikšana paaugstina enerģijas izmaksas, bet dod iespēju lietderīgi izmantot ieņēmumus. Kā izmantot oglekļa cenas instrumenta ieņēmumus, jūsuprāt, būtu vislietderīgāk?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Samazināt darbaspēka nodokļus, tā ieņēmumus novirzot atpakaļ sistēmā (t. i., nodokļu sistēmas reformēt tā, lai tās veicinātu nodarbinātību)
- Ar ieņēmumiem kompensēt izmaksas, kas rodas majsaimniecībām ar maziem ienākumiem vai citām mazaizsargātām grupām
- Ar ieņēmumiem atbalstīt pārkārtošanās procesā iesaistījušās majsaimniecības ar maziem ienākumiem (piem., mērķsubsīdijas mājokļu siltumizolēšanai un energoefektivitātes uzlabošanai vai mazemisiju mobilitātei)
- Ar ieņēmumiem atbalstīt zaļo tehnoloģiju ieviešanu, mazemisiju mobilitātes infrastruktūras ierīkošanu utt.
- Ar ieņēmumiem atbalstīt taisnīgu pārkārtošanos mazaizsargātos reģionos

3.4. Pētniecība, inovācija un ieviešana praksē

Kurās jomās valsts finansējums pētniecībai, jūsuprāt, būtu vissvarīgākais, lai līdz 2030. gadam panāktu krasākus emisiju samazinājumus, tiecoties līdz 2050. gadam panākt ES klimatneitralitāti? Lūdzam izvēlieties ne vairāk kā piecas atbildes.

Iespējamās vairākas atbildes.

- Klimata zinātne
- Ūdeņraža ekonomika un kurināmā elementi
- Sintētiskās degvielas
- Apritīga bezoglekļa rūpniecība
- Oglekļa uztveršanas, izmantošanas un uzglabāšanas tehnoloģijas
- Energoefektivitāte
- Atjaunojamo energoresursu enerģija
- Enerģijas uzglabāšana
- Ilgtspējīga un vieda mobilitāte
- Viedas un ilgtspējīgas ēkas
- Bioekonomika, lauksaimniecība un mežsaimniecība, dabā balstīti risinājumi attiecībā uz sauszemi un jūru
- Tehnoloģiju integrācija, infrastruktūra un digitalizācija
- Sociālekonomiskā un biheiviorālā pētniecība un inovācija

I DAĻA

4. Papildu informācija

Vai ir vēl kādi svarīgi aspekti, kuri jautājumos nav atspoguļoti un kurus vēlaties komentēt?

ne vairāk par 1000 rakstzīmi(-ēm)

Vajadzības gadījumā varat augšupielādēt papildu materiālus, piemēram, īsus nostājas dokumentus vai rīcībpolitikas kopsavilkumus, kuros pausta jūsu vai jūsu organizācijas nostāja vai viedokļi.

Maksimālais datnes lielums ir 1 MB.

Atļauti tikai pdf,txt,doc,docx,odt,rtf faili

II DAĻA (ekspertiem)

Jums nav obligāti jāatbild uz abu anketas daļu jautājumiem — varat atbildēt tikai uz vienas daļas jautājumiem. Varat arī neatbildēt uz visiem anketas jautājumiem.

Anketas otrās daļas jautājumi ir vairāk vērsti uz rīcībpolitikām, tajos apskatīti varianti, kā uzlabot pašreizējās un turpmākās klimata un enerģētikas rīcībpolitikas, lai līdz 2030. gadam varētu panākt krasākus siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumus.

II DAĻA (ekspertiem)

5. Klimata un enerģētikas rīcībpolitiku izstrāde

Galvenie klimata tiesību akti, ar kuriem cenšas palielināt ieceru vērienu, ir

- *Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) direktīva, kas reglamentē lielus punktveida avotus un aviāciju,*
- *Kopīgo centienu regula (KCR), ar ko starp dalībvalstīm sadala siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas centienus citos ekonomikas sektoros, piemēram, transporta, ēku, sīkrūpniecības, lauksaimniecības un atkritumu sektorā,*
- *Zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības (ZIZIMM) regula, kas reglamentē emisijas un absorbciju no dabiskajiem oglekļa dioksīda piesaistītājiem (augšnes ogleklis un biomasas) ES, un*
- *vieglo automobiļu un furgonu CO₂ emisiju standartus.*

Galvenie enerģētikas tiesību akti, ar ko varētu palielināt ieceru vērienu, ir Atjaunojamo energoresursu direktīva (AED) un Energoefektivitātes direktīva (EED).

Lai līdz 2030. gadam panāktu krasākus SEG emisiju samazinājumus, būs vajadzīgs arī piemērots veicinošais satvars un saskaņotas rīcībpolitikas tādās jomās kā mobilitāte, lauksaimniecība, enerģijas nodokļi u. c.

5.1. Dažādo klimata rīcībpolitikas instrumentu loma

Pašreizējie klimata jomas tiesību akti paredz, ka nozarēs, ko aptver ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, emisijas līdz 2030. gadam samazināsies par 43 % salīdzinājumā ar 2005. gadu. Nozarēm, ko aptver Kopīgo centienu regula, mērķrādītāji ir nosprausti tā, lai, tos kombinējot, līdz 2030. gadam tiktu kopumā panākts 30 % samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu. Runājot par zemes izmantojuma piesaistītājsistēmu, uz ko attiecas Zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības regula, mērķis ir nodrošināt, lai ES oglekļa piesaistītājsistēma līdz 2030. gadam darbotos vismaz tikpat labi, kā plānots saskaņā ar pašreizējo zemes izmantošanas praksi.

Kuros no šiem trim galvenajiem klimata jomas tiesību aktiem būtu jāizvirza ievērojami vērienīgāki uzdevumi, lai ES līdz 2030. gadam panāktu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu par 50 % vai pat par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gadu? Lūdzam tabulā minētos aktus novērtēt.

Vērtējums skalā no 5 (uzdevumu vēriens jākāpina ievērojami) līdz 1 (nav svarīgi, šajā tiesību aktā nav vajadzības nospraust vērienīgākas klimatiskās ieceres).

	1	2	3	4	5
ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma	☐	☐	☐	☐	☐
Kopīgo centienų regula	☐	☐	☐	☐	☐
Zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības regula	☐	☐	☐	☐	☐

5.2. ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ES ETS)

Esošais 2021.-2030. gada tiesiskais regulējums paredz, ka ES ETS aptverto siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoms laikā no 2021. līdz 2030. gadam samazināsies par 2,2 % gadā. Tomēr vērienīgākas ieceres prasa, lai šis samazinājums būtu krasāks; varētu apsvērt arī citus pasākumus, kas ietekmē oglekļa cenas signālus.

ES ETS ieceru vēriena palielināšanai var izmantot dažādus rīcībpolitiskos risinājumus. Kā vislabāk palielināt ES ETS ieceru vērienu, lai līdz 2030. gadam sekmīgi varētu samazināt emisijas par 50-55 %?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Jāpalielina lineārais samazinājuma koeficients un tādējādi straujāk jāsamazina katru gadu pieejamais kvotu apjoms
- Jāpalielina lineārais samazinājuma koeficients, kā arī jāsamazina lineārā samazinājuma koeficienta piemērošanas sākumpunkts (t. i., jāpāriet uz mazāku kvotu iedaļes kopapjomu).
- Jāievieš cenu noteikšanas rīcībpolitika (piemēram, jānosaka minimālās cenas līmenis)
- Jāsamazina vai jālikvidē bez maksas iedalīto kvotu daļa
- Jāstiprina tirgus stabilitātes rezerves noteikumi (piemēram, jāatjaunina kvotu ieskaitīšanas rādītāji), tomēr siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas vēriena kāpināšanai galvenokārt jāizmanto citas rīcībpolitikas

5.2.1. Oglekļa emisiju pārvirzes riska novēršana energoietilpīgajās nozarēs

Vērienīgākas ieceres samazinās kopējo ETS kvotu budžetu (maksimālo kvotu apjomu), un tas ietekmēs gan izsolīšanai, gan bezmaksas iedaļei pieejamo kvotu daudzumu. Izsolīšana ir kvotu iedaļes standartmetode, savukārt kvotu bezmaksas iedaļes mērķis ir novērst oglekļa emisiju pārvirzes risku ES ETS aptvertajās energoietilpīgajās nozarēs. Pieļaujot, ka par spīti ES centieniem savu klimatisko ieceru vērienu kāpināt, pasaulē neizdosies vienoties par ieceru vērienu, Komisija paziņojumā par Eiropas zaļo kursu ierosināja atsevišķās nozarēs ieviest oglekļa ievēdkorekcijas mehānismu, kurš palīdzēs mazināt oglekļa emisiju pārvirzes risku.

Šis mehānisms tiks izstrādāts tā, lai tas atbilstu Pasaules Tirdzniecības organizācijas noteikumiem un citām ES starptautiskajām saistībām.

Ja mērķrādītāji tiks kāpināti, lai līdz 2030. gadam visas ekonomikas mērogā siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinātu par 50 % vai pat par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gadu, un ja kā rīku oglekļa emisiju pārvirzes novēršanai saglabās bezmaksas kvotu iedalī rūpniecībai, vai būtu jāmaina bez maksas iedalīto kvotu īpatsvars?

- Rūpniecībai bez maksas iedalīto kvotu īpatsvaru ETS maksimālajā apjomā drīkst palielināt
- Rūpniecībai bez maksas iedalīto kvotu īpatsvaru ETS maksimālajā apjomā vajadzētu saglabāt pašreizējā līmenī
- Rūpniecībai bez maksas iedalīto kvotu īpatsvaru ETS vajadzētu samazināt
- Nezinu / man nav viedokļa

5.3. ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas paplašināšana, iekļaujot tajā arī autotransporta un ēku sektoru

5.3.1. Oglekļa cenas loma

Kā emisiju samazināšanu ēku un autotransporta sektorā varētu ietekmēt cenas noteikšana ogleklī?

- Šim pasākumam vajadzētu papildināt citas sektoram specifiskas rīcībpolitikas, tostarp jau ieviestos nodokļus, nodevas un maksājumus
- Šim pasākumam vajadzētu aizstāt citus sektoram specifiskos pasākumus
- Nav piemērots/realizējams, un tā vietā emisiju samazinājumu vajadzētu sekmēt ar citiem pasākumiem
- Nezinu / man nav viedokļa

5.3.2. Kā ieviest oglekļa cenas noteikšanu

Ja ES sāktu noteikt oglekļa cenu ēku vai autotransporta sektorā, kuru variantu jūs izvēlētos?

- Ierosināt šiem sektoriem CO₂ nodokli
- Iekļaut šos sektorus emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā un piemērot kvotu izsolīšanu
- Nezinu / man nav viedokļa

5.3.3. Saiknes ar Kopīgo centienu regulu

Ja ES ETS tiktu paplašināta, iekļaujot tajā arī enerģētiskās emisijas no autotransporta un ēku sektora, vai ES ETS vajadzētu iekļaut arī citas enerģētiskās emisijas, kuras pašlaik aptver Kopīgo centienu regula?

- Jā
- Nē
- Nezinu / man nav viedokļa

Ja atbildējāt apstiprinoši, norādiet, kuras no minētajām.

- Enerģētiskās emisijas no mazām rūpnieciskām iekārtām
- Enerģētiskās emisijas no sadzīves atkritumu incinerācijas
- Enerģētiskās emisijas no citām atlikušajām nozarēm, piemēram, no lauksaimniecības u. c.

5.3.4. Oglekļa cenu saskaņošana ēku un autotransporta nozarē

Kādā mērā, jūsuprāt, būtu vēlams saskaņot oglekļa cenas **ēku sektorā** un ES ETS pašreiz aptvertajās nozarēs?

- Ēku sektorā visās dalībvalstīs vajadzētu nekavējoties noteikt vienādas oglekļa cenas, proti, ēku sektoru iekļaut ES ETS
- Ēku sektorā vajadzētu piemērot ES mēroga oglekļa cenu, taču vajadzētu paredzēt iespēju, ka oglekļa cenas ēku sektorā atšķiras no oglekļa cenām ES pašreiz aptvertajās nozarēs
- Ēku sektorā jānosaka oglekļa cena, taču dalībvalstīm joprojām vajadzētu būt iespējai ēku sektorā noteikt nacionālo oglekļa cenu
- Ņemot vērā jau pastāvošos valstu instrumentus (nodokļi, nodevas u. c.), piemērot ES mēroga oglekļa cenu nav vajadzības

Kādā mērā, jūsuprāt, būtu vēlams saskaņot oglekļa cenas **autotransporta sektorā** un ES ETS pašreiz aptvertajās nozarēs?

- Autotransporta sektorā visās dalībvalstīs vajadzētu nekavējoties noteikt vienādas oglekļa cenas, proti, autotransportu iekļaut ES ETS
- Autotransporta sektorā vajadzētu piemērot ES mēroga oglekļa cenu, taču vajadzētu paredzēt iespēju, ka oglekļa cenas autotransporta sektorā atšķiras no oglekļa cenām ES pašreiz aptvertajās nozarēs
- Autotransporta sektorā jānosaka oglekļa cena, taču dalībvalstīm joprojām vajadzētu būt iespējai autotransporta sektorā noteikt nacionālo oglekļa cenu
- Ņemot vērā jau pastāvošos valstu instrumentus (nodokļi, nodevas u. c.), piemērot ES mēroga oglekļa cenu nav vajadzības

5.3.5. ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas paplašināšana - pozitīvie aspekti

Kādi būtu **pozitīvie aspekti** tam, ka ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā tiktu iekļauts arī ēku un transporta sektors? Lūdzam minētos pozitīvos aspektus novērtēt, norādot, kuri ir visnozīmīgākie.

Vērtējums skalā no 5 (ļoti nozīmīgi) līdz 1 (maznozīmīgi). Visi aspekti nav jānovērtē.

	1	2	3	4	5
Palielinātos ekonomiskā efektivitāte	☐	☐	☐	☐	☐
Ēku renovācija un elektrifikācija kļūtu finansiāli pievilcīgākas	☐	☐	☐	☐	☐
Elektrotransportlīdzekļiem un ar fosilo degvielu darbināmiem transportlīdzekļiem būtu tāds pats oglekļa cenas stimul	☐	☐	☐	☐	☐
Rastos ieņēmumi, kurus varētu izmantot, lai atvieglotu pārkārtošanos un atlīdzinātu izmaksas maznodrošinātām māsaimniecībām	☐	☐	☐	☐	☐

Tas palīdzētu ES sasniegt klimatiskos un vidiskos mērķus

☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

5.3.6. ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas paplašināšana - problemātiskie aspekti

Kādi būtu **problemātiskie aspekti** tam, ka ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā tiktu iekļauts arī ēku un transporta sektors? Lūdzam minētos problemātiskos aspektus novērtēt, norādot, kuri ir visnozīmīgākie.

Vērtējums skalā no 5 (ļoti nozīmīgi) līdz 1 (maznozīmīgi). Visi aspekti nav jānovērtē.

	1	2	3	4	5
Tas, kādā līmenī jābūt oglekļa cenas signālam, lai panāktu, ka ēku un autotransporta sektorā samazinās emisijas	☐	☐	☐	☐	☐
Izrietošā ietekme uz ES ETS cenu	☐	☐	☐	☐	☐
Administratīvā sarežģītība un pamatīgas monitoringa, ziņošanas un verifikācijas sistēmas ieviešana	☐	☐	☐	☐	☐
Pārklāšanās ar esošajiem cenas noteikšanas pasākumiem (jo īpaši nodokļiem) šajos sektoros	☐	☐	☐	☐	☐
Sociālā pieņemamība, ievērojot taisnīgas pārkārtošanās nepieciešamību	☐	☐	☐	☐	☐
Oglekļa cenas ieviešanas politiskā pieņemamība šajos sektoros	☐	☐	☐	☐	☐

5.3.7. Kā ieviest oglekļa cenas noteikšanu jūras transporta sektorā

Ja ES noteiktu oglekļa cenu jūras transporta sektorā, kā to vajadzētu izdarīt?

- Ierosināt šajā sektorā noteikt degvielas nodevu — tas gan sniegtu pārlicību par doto oglekļa cenu noteikšanas stimulu, bet ne par rezultativāti no vidiskā viedokļa
- Iekļaut sektoru ES ETS un piemērot kvotu izsolīšanu — tas sniegtu pārlicību par to, cik rezultatīva būs siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana visās ES ETS iekļautajās nozarēs
- Nezinu / man nav viedokļa

5.3.8. ES ETS un jūras transporta sektors — galvenie aspekti, kas jāņem vērā

Kādi ir svarīgākie aspekti, kas jāņem vērā, paplašinot ES ETS un iekļaujot tajā arī jūras transportu?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Aptveramās siltumnīcefekta gāzu emisijas (emisijas ostās, emisijas ES teritorijā un ārpus tās)
- Tādu emisijas samazināšanas pasākumu izmaksefektivitāte, kuri balstīti uz tehnoloģiski neitrālu un elastīgu pieeju
- Ieņēmumu radīšana, lai finansētu investīcijas, kuras vajadzīgas emisiju samazināšanai jūrniecības nozarē
- Izvairīšanās/apiešanas risks
- ES jūras transporta sektora konkurētspēja

- Izpildes panākšana (piem., administratīvais slogs kuģniecības uzņēmumiem)
- Sagatavošanās turpmākiem emisiju samazināšanas pasākumiem pasaules līmenī

5.4. Kopīgo centienu regulas loma

Kurš no apgalvojumiem vislabāk atspoguļo jūsu viedokli par to, kā Kopīgo centienu regulai un attiecīgajiem valstu emisiju samazināšanas mērķrādītājiem vajadzētu atspoguļot 2030. gadam izvirzītās vērienīgākās klimatiskās ieceres?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Kopīgo centienu regulā nosprausto uzdevumu vispārējais vēriens būtu jānosaka, vadoties no tā, kāds ir kopīgo centienu nozaru izmaksefektīvi panāktais devums kopējos emisiju samazinājumos salīdzinājumā ar ES ETS un ZIZIMM nozarēm
- Kopīgo centienu nozaru papildu devumam vajadzētu būt mazākam nekā ETS nozaru papildu devumam
- Kopīgo centienu nozarēm izvirzītās vērienīgākās ES 2030. gada klimatiskās ieceres nav pilnībā jāatspoguļo regulā valstīm noteiktajos mērķrādītājos, jo daļu no emisiju papildu samazinājumiem varētu panākt, piemēram, ar nevalstisko aktoru darbībām vai veicinošām rīcībpolitikām
- CO₂ emisijas no tādām kopīgo centienu nozarēm kā ēku un transporta sektors pēc iespējas būtu jāiekļauj kādā emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā un tās vajadzētu izslēgt no Kopīgo centienu regulā valstīm noteikto mērķrādītāju tvēruma
- CO₂ emisijas no tādām kopīgo centienu nozarēm kā ēku un transporta nozare pēc iespējas būtu jāiekļauj kādā emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, taču uz tām arī turpmāk būtu jāattiecinā Kopīgo centienu regulā valstīm noteiktie mērķrādītāji, lai dalībvalstīm arī turpmāk būtu motivācija emisiju samazināšanai īstenojot papildu rīcībpolitikas
- Nezinu / man nav viedokļa

Ja Kopīgo centienu regulā valstīm noteiktie emisiju samazināšanas mērķrādītāji tiktu palielināti, vai būtu jāpielāgo arī citi regulas elementi?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Nē, regulas esošā struktūra ir piemērota regulas mērķu sasniegšanai
- Metodikā, ar kuru aprēķina valstu mērķrādītāju palielinājumus, lielāka nozīme jāpiešķir izmaksefektivitātei
- Jāpielāgo ierobežojumi, kas uzlikti ar atlikšanu rezervē, aizņemšanos un pārskaitīšanu saistītajai elastībai
- Jāpalielina iespēja izmantot ZIZIMM kredītus
- Jāpalielina vai jāpaplašina piekļuve elastībai ar ES ETS
- Nezinu / man nav viedokļa

5.5. Zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības (ZIZIMM) regulas loma

Ar kādiem pasākumiem ZIZIMM nozare varētu vēl vairāk palīdzēt līdz 2030. gadam realizēt vērienīgākas klimatiskās ieceres un līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti? Lūdzam uzskaitītos variantus novērtēt.

Vērtējums skalā no 5 (ļoti nozīmīgi) līdz 1 (maznozīmīgi). Visi varianti nav jānovērtē.

	1	2	3	4	5
ZIZIMM uzskaites noteikumi jāpadara stingrāki, lai ZIZIMM kredītu saņemšanai būtu jāpieliek lielākas pūles	☐	☐	☐	☐	☐
Visā nozarē jāpalielina ZIZIMM piesaistījumu vēriens	☐	☐	☐	☐	☐
Jāpalielina pašreizējās elastības iespējas izmantot ZIZIMM kredītus klimata mērķrādītāju sasniegšanai (piem., jāparedz plašākas tirdzniecības elastības iespējas ZIZIMM ietvaros, jāpalielina elastība ar Kopīgo centienu regulu, ietverot lauksaimniecības emisiju kompensēšanu)	☐	☐	☐	☐	☐
Jāizstrādā ES metodika, kā lauksaimnieku un mežsaimnieku līmenī sertificēt oglekļa dioksīda piesaistījumu kredītus dažādiem oglekļa dioksīda piesaistījumu veidiem mežsaimniecībā un lauksaimniecībā, ietverot apmežošanu, mitrāju aizsardzību un atjaunošanu, oglekļa satura palielināšanu augsnē vai oglekļa uzglabāšanu ilgmūžīgos koksnes produktos	☐	☐	☐	☐	☐
Nezinu / man nav viedokļa	☐	☐	☐	☐	☐

5.6. Enerģētikas rīcībpolitiku loma

Eiropas zaļajā kursā skaidri noteikts, ka vērienīgāku klimatisko ieceru gadījumā Komisijai līdz 2021. gada jūnijam jāizskata relevantie tiesību akti un vajadzības gadījumā jāierosina to pārskatīšana.

Kuri enerģētikas jomas leģislatīvie instrumenti, jūsuprāt, būtu jāpārskata, lai palīdzētu līdz 2030. gadam realizēt vērienīgākas klimatiskās ieceres?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Energoefektivitātes direktīva
- Atjaunojamo energoresursu direktīva
- Regula par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību
- Iekšējā enerģijas tirgus tiesību akti
- Cits variants
- Pārskatīšana nav vajadzīga

5.6.1. Atjaunojamo energoresursu rīcībpolitikas

Lūdzam novērtēt zemāk uzskaitītos pasākumus/instrumentus, ko varētu apsvērt tad, ja tiktu kāpināts atjaunojamo energoresursu mērķrādītājs (pārsniedzot 32 %).

Vērtējums skalā no 5 (ļoti nozīmīgi) līdz 1 (maznozīmīgi). Visi varianti nav jānovērtē.

	1	2	3	4	5

Lielāka stingrība spēkā esošo tiesību aktu izpildes panākšanā	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu tehniskais un finansiālais atbalsts spēkā esošo tiesību aktu īstenošanai	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu pasākumi, kuri stimulētu plašāku Eiropas mēroga pieejas izmantojumu atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanā (piem., pārrobežu projekti atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanai)	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu pasākumi, kuri kāpinātu atjaunojamo energoresursu enerģijas decentralizētu ražošanu (piem., pašpatēriņš, energokopienas)	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu pasākumi, kuri kāpinātu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanu un ietvertu arī nepieciešamās infrastruktūras attīstīšanu	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu pasākumi, kuri kāpinātu atjaunojamo energoresursu siltumenerģijas un aukstumenerģijas ražošanu (gan ēku sektorā, gan rūpniecībā)	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu pasākumi, kuri kāpinātu atjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņu rūpniecībā	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu pasākumi, kuri kāpinātu atjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņu ēku sektorā	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu pasākumi, kuri kāpinātu atjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņu transporta nozarē	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu pasākumi, kuri nodrošinātu biomasas ilgtspējīgu izmantošanu arī nākotnē	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu pasākumi, ar kuriem tiktu atbalstīta inovācija atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanā	☐	☐	☐	☐	☐

5.6.2. Energoefektivitātes rīcībpolitikas

Lūdzam novērtēt zemāk uzskaitītos pasākumus/instrumentus, ko varētu apsvērt tad, ja tiktu kāpināts energoefektivitātes mērķrādītājs (pārsniedzot 32,5 %).

Vērtējums skalā no 5 (ļoti nozīmīgi) līdz 1 (maznozīmīgi). Visi varianti nav jānovērtē.

	1	2	3	4	5
Lielāka stingrība spēkā esošo tiesību aktu izpildes panākšanā	☐	☐	☐	☐	☐
Papildu tehniskais un finansiālais atbalsts spēkā esošo tiesību aktu īstenošanai	☐	☐	☐	☐	☐
Jānosaka, ka ir obligāti jāpārbauda, vai relevantajos legīslatīvajos, investīciju un plānošanas lēmumos ir ievērots princips "energoefektivitāte pirmajā vietā"	☐	☐	☐	☐	☐
Stingrāki ražojumu energoefektivitātes standarti	☐	☐	☐	☐	☐
Stingrākas ēku energoefektivitātes prasības	☐	☐	☐	☐	☐

Stingrākas rūpniecisko procesu energoefektivitātes prasības (ietverot procesu integrāciju un atlikumsiltuma atkalizmantošanu)	☐	☐	☐	☐	☐
Stingrākas transportlīdzekļu energoefektivitātes prasības	☐	☐	☐	☐	☐
Jānosaka jaunas prasības lauksaimniecības nozarei un jāveicina lauksaimniecības mašīnu elektrifikācija	☐	☐	☐	☐	☐
Jānosaka tādi standarti IST nozarei, kuri veicinātu energoefektivitāti un atlikumsiltuma atkalizmantošanu (piem., tie varētu ietekmēt lēmumus par datu centru atrašanās vietu un projektēšanu)	☐	☐	☐	☐	☐

5.6.3. Renovācija

Renovācija ir galvenais rīks, ar ko var samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas no ēkām, veicināt atjaunojamo energoresursu plašāku izmantošanu un uzlabot energoefektivitāti.

Kā, jūsaprāt, vislabāk varētu stimulēt ēku renovāciju?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Jānovērš administratīvie šķēršļi, kas kavē energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu risinājumu ieviešanu
- Jāpalielina izpratne un informētība par plašākiem ieguvumiem, ko sniedz ilgtspējīgas ēkas, jo īpaši izmaksu ietaupījumu ziņā
- Ar viedo skaitītāju palīdzību jānodrošina biežāka un skaidrāka informācija par gāzes patēriņu, lai uzlabotu patērētāju informētību
- Jāuzlabo arhitektu, inženieru un darbaspēka izglītība un apmācība, lai renovācijas darbi būtu kvalitatīvi
- Jānosprauž obligātas renovācijas mērķrādītāji konkrētos sektoros, piem., sabiedrisko ēku, sociālo mājokļu, skolu, slimnīcu sektorā
- Jāievieš energotaupības pienākuma shēmas
- Jānosaka pienākums pirms iznomāšanas panākt rādītājus, kas ir augstāki par kādu noteiktu energoefektivitātes standartu; tas ļaus pakāpeniski likvidēt ēkas ar sliktākajiem rādītājiem
- Jāievieš finanšu mehānismi (piekļuve finansējumam un stimuli), arī shēmas, kas tieši saistītas ar pašu īpašumu, nevis ar personu, kas ēku nomā
- Jāveicina vienas pieturas aģentūru izveide, kas samazinās administratīvo slogu un kavējumus, kā arī jāpopularizē citas pieejas renovācijas norises atvieglošanai, piem., jau gatavi energoefektivitātes risinājumi
- Mājsaimniecībām jāpiešķir tiesības uz bezmaksas, neatkarīgiem energoauditiem (kurus apmaksātu, piem., attiecīgās iestādes vai kurus būtu jāapmaksā fosilā kurināmā piegādātājiem)
- Jānosaka oglekļa cena
- Mazāki projekti jāapvieno lielākos, padarot tos pievilcīgākus investīcijām
- Jāsadarbojas ar ēku portfeļa īpašniekiem, lai pārietu uz klimatneitrālām / zemu emisiju ēkām
- Jāpopularizē energoefektivitātes līgumu un energopakalpojumu uzņēmumu izmantošana
- Publiskajam sektoram jārāda piemērs (piem., jānomā vai jāiegādājas klimatneitrālas / zemu emisiju ēkas vai jārenovē esošās publiskās ēkas)

- Jāveicina labāka pilsētplānošana, ilgtspējīgu ēku būvniecība un esošo ēku modernizācija un jāpopularizē zaļā infrastruktūra (piemēram, zaļie jumti vai zaļās sienas)
- Attiecībā uz nomas/īres ēkām/dzīvokļiem - jārod jauni veidi, kā zaļo risinājumu izmaksas un ieguvumus sadalīt starp nomnieku/īrnieku un īpašnieku
- Jāmudina būvniecības nozarē piemērot aprites pieeju, piemēram, ēkas projektēt tā, lai būtu viegli tās demontēt vai pagarināt to kalpošanas ilgumu, ņemt vērā materiālefektivitāti, izmantot mazoglekļa materiālus un maksimāli palielināt reciklētu/atkalizmantotu materiālu saturu

5.6.4. Šķēršļi, kas apgrūtina renovāciju

Kas, jūsuprāt, ir galvenie šķēršļi, kuru dēļ ēku renovācija nenotiek tik bieži un pamatīgi, kā vajadzētu?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Pretrunīgas intereses (īpašnieku un nomnieku/īrnieku intereses nesakrīt)
- Pārāk ilgi atmaksāšanās periodi
- Tehnoloģiju trūkums
- Prasmju trūkums būvniecības/renovācijas sektorā un pieejamā darbaspēka trūkums
- Ierobežots sakomplektētu un viegli uzstādāmu integrētu ēku renovācijas risinājumu klāsts, ko piedāvā vietējās vienas pieturas aģentūras
- Mājsaimniecību nespēja vai nevēlēšanās maksāt par energoauditiem
- Informācijas trūkums / zema patērētāju informētība
- Nav piekļuves piemērotiem finansēšanas risinājumiem
- Diskomforts un problēmas, ko sagādā renovācijas darbi
- Pārāk sarežģītas administratīvās procedūras (vajadzīgās atļaujas, nepieciešamība bieži kontaktēties ar atbildīgajām struktūrām un slēgt daudzus līgumus)
- Iespējamā negatīvā ietekme uz ēku
- Nepietiekama uzticība jaunajām tehnoloģijām un pašlaik tirgū piedāvātajiem risinājumiem

5.7. Energoinfrastruktūra un nozaru integrācija

Dekarbonizācijas rezultātā lielāka uzmanība tiek pievērsta elektropārvades līniju būvniecībai, kā arī pieaug vajadzība pēc viediem un lokāliem energotīkliem, jo bez tiem nav iespējams pārvadīt arvien pieaugošos decentralizēti saražotās elektroenerģijas apjomus. Attiecībā uz gāzes tīkliem arvien lielāka uzmanība tiks pievērsta tam, lai gāzes infrastruktūra būtu nākotnes prasībām atbilstoša, proti, lai to varētu izmantot oglekļneitrālas gāzes piegādei.

Kas ES infrastruktūras plānošanā turpmākajos gados būtu jāizvirza par prioritāti, lai tiktu sekmēta dekarbonizācija?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Kamēr pieprasījums pēc dabasgāzes ir stabils, ES būtu jāatļauj publiskajam sektoram atbalstīt jaunu gāzes cauruļvadu būvniecību.
-

Jāpanāk līdzsvars starp elektroenerģijas un gāzes infrastruktūru. Ar elektroenerģiju nevar apmierināt visu enerģijas pieprasījumu, līdz ar to joprojām būs vajadzīga gāze, taču tā ir jādekarbonizē. Daļu no saražotās elektroenerģijas varētu pārvērst sintētiskā gāzē/ūdeņradī, izmantojot tam īpaši domātas tehnoloģijas, un transportēt uz pieprasījuma centriem.

- ▣ Uzmanība jākoncentrē uz elektroenerģijas pārvadi un viedajiem elektrotīkliem. Līdz ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas plašāku izmantojumu un enerģijas pieprasījuma elektrifikāciju par prioritāti jāizvirza elektroenerģijas tīklu paplašināšana, jo īpaši pilnīga vēja enerģijas potenciāla realizācija.
- ▣ Dabasgāze ir fosilais kurināmais, un tā nepalīdz dekarbonizēt ES energosistēmu. Jaunas gāzes infrastruktūras būvniecībai ir slazda efekts, proti, tā nesekmē atteikšanos no fosilās dabasgāzes patēriņa; gāzes dekarbonizācija lielā mērogā joprojām ir tāla nākotne.

5.8. Rūpniecisko pārveidi veicinoši nosacījumi un rīcībpolitikas

Daudzi rūpniecības nozares dalībnieki savos nesenajos rūpniecības ceļvežos ir apņēmušies līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitrālas Eiropas mērķi, tomēr viņi arī norādījuši, ka tam ir vajadzīgs pietiekami iedarbīgs oglekļa cenas signāls ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā un īpaši veicinoši nosacījumi.

Lūdzam novērtēt nosacījumus, kas veicinās siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumus rūpniecībā **periodā līdz 2030. gadam**

Vērtējums skalā no 5 (ļoti nozīmīgi) līdz 1 (maznozīmīgi). Visi varianti nav jānovērtē.

	1	2	3	4	5
Energoapgādes un rūpniecisko ievadmateriālu pakāpeniska dekarbonizācija	☐	☐	☐	☐	☐
Konkurētspējīgas tīrās enerģijas cenas un ievadmateriāli	☐	☐	☐	☐	☐
Bezoglekļa un mazoglekļa produktu tirgu izveide ar rīcībpolitikas intervenci (piem., tam izmantojot marķēšanu, publisko iepirkumu, standartus, izcelsmes apliecinājumus)	☐	☐	☐	☐	☐
ES tiesiskais un finanšu satvars infrastruktūrai, energotīkliem un elektrotīkliem	☐	☐	☐	☐	☐
Samazināts administratīvais slogs, piemēram, ātrāka būvniecības un vides atļauju saņemšana	☐	☐	☐	☐	☐
Jāveido sabiedrības viedoklis par dažām tehnoloģijām, piemēram, oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu (CCS) un oglekļa uztveršanu un izmantošanu (CCU)	☐	☐	☐	☐	☐
Jāizstrādā ES metodika, kā iekārtu līmenī sertificēt oglekļa dioksīda piesaistījumu kredītus dažādiem oglekļa dioksīda piesaistījumu veidiem enerģētiskā un rūpniecībā, ietverot bioenerģijas izmantošanu ar CCS/mineralizāciju, uztveršanu gaisā ar CCS/mineralizāciju	☐	☐	☐	☐	☐

Jāpilnveido aprites ekonomika, proti, jānodrošina, ka produkti un materiāli ES tiek vairāk atkalizmantoti un reciklēti, jāizvēlas produkti ar mazāku vidisko un oglekļa pēdu, jāsamazina atkritumi un ES rūpniecības vajadzībām jāizstrādā jaunas uzņēmējdarbības koncepcijas	☐	☐	☐	☐	☐
Jānosaka, ka energoauditu ieteikumu īstenošana ir obligāta	☐	☐	☐	☐	☐
Jāpiedāvā MVU tiesības uz bezmaksas energoauditiem vai līdzīgu atbalstu	☐	☐	☐	☐	☐
Oglekļa ievēkorekcijas mehānisms, kas ES rūpniecības nozarēm ļautu dekarbonizēties bez oglekļa emisiju pārvirzes riska (risks, ka ražošana varētu tikt pārorientēta uz valstīm ar mazāk stingru klimatisko regulējumu)	☐	☐	☐	☐	☐
Lielāka uzmanība sociālo partneru izstrādātiem kopīgiem risinājumiem, kas palīdz sasniegt klimatneitralitāti un cenšas nozarē nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos	☐	☐	☐	☐	☐
Jāatbalsta instrumenti, kas sniedz stabilus stimulus un lielāku pārliecību par investīcijām, piemēram, oglekļa cenu starpības līgumi	☐	☐	☐	☐	☐
Jāpalielina saskaņotība starp cenu signāliem (ieskaitot nodokļus, nodevas, oglekļa cenas) tīras enerģijas tehnoloģiju stimulēšanai	☐	☐	☐	☐	☐
Spēcīgāks cenas signāls ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā	☐	☐	☐	☐	☐
Jāatbalsta pasākumi, kas palīdzētu rast izstrūkstošo finansējumu inovatīvu mazoglekļa tehnoloģiju vai produktu demonstrēšanai un pirmreizējai ieviešanai un kas ļautu finansējumu kombinēt ar citiem ES finansēšanas instrumentiem, piemēram, nostiprinātu Inovāciju fondu	☐	☐	☐	☐	☐
Tīro tehnoloģiju vērtības ķēdēm vajadzīgo ilgtspējīgu izejmateriālu piegādes drošība	☐	☐	☐	☐	☐

5.9. Atkritumu apsaimniekošana

Atkritumu apsaimniekošanai ES ir izveidojusi visaptverošu tiesisko regulējumu.

Kurai atkritumu apsaimniekošanas rīcībpolitikai, jūsuprāt, būtu visnozīmīgākā loma siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā?

ne vairāk kā 3 izvēle(-s)

- Nospraust vēl citus atkritumu reciklēšanas mērķrādītājus, piemēram, būvgružiem un rūpnieciskajiem atkritumiem
- Nospraust vispārēju atkritumu rašanās novēršanas mērķrādītāju
- Nospraust mērķrādītāju, ar ko ES tiktu samazināta pārtikas izšķērdēšana
- Nospraust mērķrādītāju, kas nodrošinātu, ka noteikts daudzums pārtikas un dzīvnieku izcelsmes atkritumu tiek pārvērsts biogāzē
- Ieviest tiesību aktus, kas vērsti uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu no notekūdeņiem un šķidrājiem atkritumiem (piem., notekūdeņu dūņām)
- Aizliegt apglabāt poligonos tādus atkritumus, kurus var apstrādāt citādā veidā, un pēc iespējas ierobežot incinerāciju, tiecoties palielināt reciklēšanu

- Saskaņot atkritumu incinerācijas iekārtu regulējumu klimata jomas tiesību aktos

II DAĻA (ekspertiem)

6. ES rīcībpolitikas un darbs ar trešām valstīm klimata pārmaiņu rīcībpolitikas jomā

Klimata pārmaiņu draudī prasa visu valstu, jo īpaši lielāko emitētāju, izlēmīgus un noturīgus pretpasākumus. Tomēr pašreiz nacionālo klimata plānu kopējais efekts nav pietiekams, lai globālo sasilšanu ierobežotu zem 2 °C, pat nerunājot par 1,5 °C. ES emisiju daļa pasaules mērogā šobrīd ir 9 %, un tā samazinās.

Tā kā klimata rīcībpolitikas ES īsteno jau gadu desmitiem, tā ir uzkrājusi bagātīgu pieredzi un zināšanas, kā izstrādāt un pilnveidot noteikumus, stimulus un pierādījumos balstītas pieejas, lai sekmētu pāreju uz mazoglekļa ekonomiku. Šobrīd, kad pārējā pasaule sāk īstenot savus Parīzes nolīguma mērķus un mērķrādītājus, mūsu partneri no visas pasaules īpaši ieinteresējušies par ES modeli, kā ekonomikas izaugsmi atsaistīt no siltumnīcefekta gāzu emisiju pieauguma. ES būtu apņēmīgi jāstrādā, lai, izmantojot savu pieredzi, veicinātu vērienīgāku ieceru izvirzīšanu pasaules līmenī, kā paredzēts Zaļā kursa paziņojumā.

Turklāt 2019. gada decembra sanāsmē ES valstu un valdību vadītāji aicināja Komisiju savlaicīgi pirms 2020. gada novembrī plānotās ANO Klimata pārmaiņu konferences, kas notiks Glāzgovā, ierosināt atjaunināt ES nacionāli noteikto devumu saskaņā ar Parīzes nolīgumu.

Turklāt ES arī aktīvāk sadarbojas ar partnervalstīm, lai veicinātu un atbalstītu papildu centienus, kas atspoguļo tik vērienīgu ieceru izvirzīšanu, cik vien atļauj konkrētās valsts apstākļi. Solidarizēšanās ar visnabadzīgāko un visneaizsargātāko valstu centieniem cīnīties ar klimata pārmaiņu sekām ir tik svarīga kā vēl nekad.

Lai vadītu starptautiskās sarunas, ES būs jāattīsta spēcīgāka zaļā kursa diplomātija, kas vērsta uz to, lai pārliecinātu un atbalstītu citus uzņemties savu daļu ilgtspējīgākas attīstības veicināšanā. Vispārīgāk runājot, ES izmantos savus diplomātiskos un finanšu instrumentus, lai nodrošinātu, ka attiecībās ar partnervalstīm un reģioniem zaļās alianses kļūst par neatņemamu elementu; te jāņem vērā arī klimata pārmaiņu ietekme uz starptautisko drošību.

6.1. Klimata diplomātija prioritātes

Kuri ir tie reģioni/organizācijas, kur ES tuvākajos gados vajadzētu koncentrēt klimata diplomātijas un sadarbības centienus?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Rietumbalkāni, Austrumeiropa un Vidusāzija
- Tuvie Austrumi un Ziemeļāfrika
- Subsahāras Āfrika
- Ziemeļatlantijas reģions, tostarp ASV
- Latīņamerika un Karību jūras reģions, tostarp Brazīlija
- Dienvidāzija, tostarp Indija

- Austrumāzija, tostarp Ķīna
- Dienvidaustrumāzija
- Austrālija, Jaunzēlande un Klusā okeāna reģions
- G20/G7
- Starptautiskās finanšu iestādes (SVF, PB, ESAO u. c.)

6.2. Pieeja attīstības palīdzībai un klimata jomas finansējumam trešās valstīs

Kādas pieejas attīstības palīdzības un klimata finansējuma ziņā būtu piemērotākās trešās valstīs?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Ar visneaizsargātākajām valstīm un reģioniem veidot koalīcijas adaptācijas jomā
- Dot iespēju valstīm ar ierobežotu energoapgādi uzreiz "pārlēkt" uz klimatneitrālām tehnoloģijām
- Sniegt atbalstu visaptverošu nacionālo plānu un stratēģiju izstrādei
- Mazemisiju infrastruktūras izveide
- Taisnīgas pārkārtošanās atbalstīšana
- Ar klimatu saderīgas zemes izmantošanas prakses izveide un dabā balstītu risinājumu izstrāde
- Arites ekonomikas un pienācīgu piegādes ķēžu veicināšana
- Ilgtspējīgas finanšu un investīciju vides (veicinoša vide) izveide

6.3. Klimata, tirdzniecības un citu stratēģisku ārpolitikas instrumentu saskaņotība

Kuri ir vissvarīgākie uzlabojumi, kas jāveic klimata, tirdzniecības un citu stratēģisku ārpolitikas instrumentu saskaņotības labad, lai atbalstītu ES prioritāti - pāriet uz mazām emisijām?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Īstenot vērienīgu ārpolitiku, lai mudinātu citas valstis izvirzīt ES nospraustajām iecerēm līdzvērtīgus klimatiskos uzdevumus
- Sagatavoties ieviest ievērojamas pasākumus, lai novērstu oglekļa emisiju pārvirzi gadījumā, ja citas valstis neveiks līdzvērtīgus pasākumus
- Turpināt pozitīvo sadarbību tirdzniecības jomā attiecībā uz tarifiem, publiskā iepirkuma noteikumiem, standartiem un regulējumu
- Veicināt dialogus par zaļajām tehnoloģijām / mazoglekļa uzņēmējdarbību
- Panākt, ka tiek izpildīti brīvās tirdzniecības nolīgumu tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības nodaļās ietvertie klimata jomas noteikumi
- Rādīt piemēru un palielināt ES 2030. gadam nosprausto siltumnīcefekta gāzu emisiju mērķrādītāju līdz 50 % vai pat 55 % salīdzinājumā ar 1990. gadu
- Veicināt progresu klimatrīcības jomā citos starptautiskos forumos, piemēram, *ICAO* (aviācija) un *SJO* (kuģniecība)
- Labāk risināt klimata pārmaiņu ietekmi uz drošību
- Pastiprināt dialogus vadītāju līmenī

6.4. Mērķuzdevumi, kas jāizpilda līdz nākamajai ANO Klimata konferencei (*COP26*)

Nemot vērā ES starptautisko līderību, kuri mērķuzdevumi, gatavojoties nākamajai ANO Klimata konferencei Glāzgovā, jūsuprāt, ir vissvarīgākie?

Iespējamās vairākas atbildes.

- Uzturēt globālo virzību un ieinteresēto personu iesaisti Parīzes nolīguma īstenošanā, paužot apņemšanos kāpināt globālās ieceres atbilstīgi zinātniskajām atziņām
- Demonstrēt nevalstisko aktoru centienus klimata jomā
- Iesniegt vērienīgas ilgtermiņa stratēģijas, kā panākt zemas siltumnīcefekta gāzu emisijas
- Pabeigt Katovices noteikumu kopuma galīgo redakciju, lai nodrošinātu Parīzes nolīguma pilnīgu darbību
- Izziņot jaunus pamatmērķrādītājus jeb nacionāli noteiktos devumus
- Panākt vienošanos par procesu, kā tiks pausta apņemšanās piešķirt klimata finansējumu periodā pēc 2025. gada
- Izveidot procesus, kā privātā sektora līdzekļus novirzīt ilgtspējīgām un noturīgām investīcijām klimata jomā
- Palielināt adaptācijai un noturībai atvēlēto starptautiskā klimata finansējuma daļu
- Panākt progresu saskaņā ar Varšavas Starptautiskā mehānisma darba programmu, lai visneaizsargātākajām jaunattīstības valstīm palīdzētu tikt galā ar klimata pārmaiņu nodarītajiem zaudējumiem un kaitējumu

II DAĻA (ekspertiem)

7. Papildu informācija

Vai ir vēl kādi svarīgi aspekti, kuri jautājumos nav atspoguļoti un kurus vēlaties komentēt?

ne vairāk par 1000 rakstzīmi(-ēm)

Vajadzības gadījumā varat augšupielādēt īsus nostājas dokumentus vai rīcībpolitikas kopsavilkumus, kuros pausta jūsu vai jūsu organizācijas nostāja vai viedokļi.

Maksimālais datnes lielums ir 1 MB.

Atļauti tikai pdf,txt,doc,docx,odt,rtf faili

